Бекітемін:

Мектеп директоры

С.Ш.Баймурзин

Вариативтік компонент

2021-2022 оку жылы.

Кіріспе

Ұсынылып отырған бағдарлама «ҚР-ның жалпы білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты» негізінде жасалды. Бұл бағдарлама әрбір баланың шығармашылық және парасаттылық қабілеттіліктерін жан – жақты дамытуға вариативтік бөліміне арналған әдістемелік құрал.

Бағдарламаның мақсаты:

- *коммуникативтік, танымдық, ойындық және басқа да белсенділіктерді ынталандыру;*
- *баланы адал, шыншыл, әділетті, қамқор болуға тәрбиелеу;*
- *әрбір баланың шығармашылық және парасаттылық қабілеттерін жан – жақты дамыту;*
- *сөз өнерін қастерлей білуге, өз білімін көтеруге, шешендікке, сауаттылыққа тәрбиелеу;*
- *баланың сөздік қорын байытып, жақсыдан үйреніп, жаманнан жиренуге тәрбиелеу;*
- *театрлық іс-әрекетті ертегілерде пайдалана отырып ойын дамыту.*

Бағдарламаның міндеттері:

- *балаларды адамгершілікке баулу, ойын нақты, тапқыр сөйлеуге, ақылды, салмақты ой айтуға баулу;*
- *ертегілерге балалардың қызығушылығын оятып, кейіпкермен бірге қуану-қайғыруды, төңірегіндегілердің көңіл-күйін байқауға үйрету;*
- *баланың қиялын, есте сақтауын творчестволық қабілетін дамыту: ойдан әңгіме, ертегі шығарып үйрету;*
- *балалардың туған жерге, елге деген сүйіспеншілігін ояту.*

Бағдарлама мазмұны бойынша меңгерілуге тиісті білім мен біліктілікке қойылатын талаптар:

- *балалар тақырыпты өздігінен талдап, оқылған сабақ жайында өзіндік сезінуі, түйсінуі негізінде баға беру, ойларын жеткізе білу;*
- *тақырыпқа байланысты талдау жасай білуі;*
- *тақырыбы бір – біріне ұқсас оқиға желісіне байланысты ажырата, салыстыра білуі;*
- *тақырыптарды өмірмен байланыстыра алу;*
- *ойын арқылы тілін жетілдіру.*

Бүлдіршіндердің бір – бірімен ауызекі сөйлесуі арқылы тілді меңгеруіне ықпал етеді. Сабаққа балалардың қызығушылығын оятып, кейіпкердің жағымды және жағымсыз қылықтарын бағалап, өз ойларын еркін айта білуге дағдыландыру.

Бағдарламаның мазмұны қарапайымдыдан күрделіге көшу қағидасына негізделе отырып жасалған.

Тақырыбы: «Ойыншықтар әлеміне саяхат»

Айы	№	Тақырыбы	Мақсаты мен міндеттері	Қолданылатын көрнекіліктер	Сағат саны
Қыркүйек	1	Менің ойыншықтарым	Балаларды ойыншықтың түрімен таныстырып, ойыншықты әдемі жинауды үйрету.	Ойыншықтың суреті.	1
	2	Менің ойыншықтарым	Балаларды ойыншықтың түрімен таныстырып, ойыншықты әдемі жинауды үйрету.	Ойыншықтың суреті.	1
	3	Балабақшада ойыншықпен қалай ойнау керек?	Балаларды ойыншықпен ойнар алдында тату- тәтті, дос болуға дағдыландыру. Ойыншықпен бөлісіп ойнауға үйрету.	Әртүрлі ойыншықтың суреті.	1
	4	Балабақшада ойыншықпен қалай ойнау керек?	Балаларды ойыншықпен ойнар алдында тату- тәтті, дос болуға дағдыландыру. Ойыншықпен бөлісіп ойнауға үйрету.	Әртүрлі ойыншықтың суреті.	1
Қазан	5	Қуыршақты тамақтандыру	Балаларды алдымен қуыршақпен таныстырып, қуыршақпен кімдер ойнайтынын айтып түсіндіру. Қуыршақты тамақтандыруды үйрету.	Қуыршақ суреті.	1
	6	Мен қызығам ойыншыққа	Балалардың ойыншыққа қызығушылығын арттыру. Ойыншықпен ұқыпты ойнауды үйрету.	Жұмсақ ойыншық. Құрастырмалы ойыншық. Қуыршақ. т.б.	1
	7	Баланы ойыншықпен қызықтыру.	Балаларды топтағы ойын бөлмесіндегі ойыншықтармен таныстырып, сол ойыншықтармен балалардың қызығушылығын арттыру.Ойыншықты тани білуге үйрету.	Ойыншықтың суреті. Топтағы ойыншықтар.	1
	8	Қуыршақты жуындыру.	Балаларды қуыршақпен таныстырып, қуыршақты қалай жуындыруды үйрету. Қуыршақ өлеңін жаттату.	Қуыршақтың суреті.	1
Қараша	9	Ойыншықтарды жинау.	Балаларға ойыншықпен ұқыпты таза ойнауды айтып түсіндіру. Ойнап болған соң ойыншықтарды әдемі жинауды үйрету.	Ойыншықтың суреті.	1

	10	Қуыршаққа ат қою.	Балаларды қуыршақпен таныстырып, топтағы балалармен ақылдасып қуыршаққа ат қою. Қуыршақ өлеңін жаттату.	Топтағы әдемі қуыршақ. Қуыршақ суреті.	1
	11	Ойыншықтарды топ-топқа бөлу.	Балаларға ойыншықпен қалай ойнауды айтып түсіндіру. Ойыншықтардың түрлерімен таныстыру. Ойыншықтар әр топқа бөлінетінін айту.	Әртүрлі ойыншықтардың суреті. Жұмсақ ойыншық, құрастырмалы ойыншық. Т.б	1
	12	Ойыншықтарды топ-топқа бөлу.	Балаларға ойыншықпен қалай ойнауды айтып түсіндіру. Ойыншықтардың түрлерімен таныстыру. Ойыншықтар әр топқа бөлінетінін айту.	Әртүрлі ойыншықтардың суреті. Жұмсақ ойыншық, құрастырмалы ойыншық. Т.б	1
Желтоқсан	13	Жұмсақ ойыншық.	Балаларды ойыншықтың түрлерімен таныстырып, соның ішінде жұмсақ ойыншыққа жеке тоқталу, түсіндіріп айту.	Әртүрлі жұмсақ ойыншықтың суреті.	1
	14	Серуенде ойнайтын ойыншықтармен танысу.	Балаларды серуенде ойнаитын ойыншықтармен таныстырып,ол ойыншықтармен серуенге шыққанда құмен ойнайтындарын айтып түсіндіру.	Серуенде ойнайтын ойыншықтардың суреті.	1
	15	Менің ойыншықтарым қалай тамақтанады?	Балаларды ойыншықтың көптеген түрлері бар екенін айтып түсіндіру. Ойыншықтар өлеңін жаттату.	Көркем сурет.	1
	16	Жұмсақ ойыншықпен ертегі құру.	Қыстағыайналадағыерекшеліктердібақылату,қойылғансұраққажауаптытолықберуге дағдыландыру.Ертегі мазмұнын айтып беру.	Қуыршақ театры.	1
Қаңтар	17	«Ойыншықтар» Н.Әлімқұлов	Н.Әлімқұловтың ойыншықтар өлеңін жаттату. Ойыншықтың түрлерін айтып түсіндіру.	Ойыншықтың суреті.	1
	18	Ойыншықпен ойнайтын ойындар.	Балаларды ойыншықпен ойнайтын ойындармен таныстыру. Қалай ойнауды түсіндіру. Асхана ойыны.	Көркем сурет.	1
	19	Ойнап өс, ойлап өс.	Балаларды адамгершілікке, досқа адал болуға, қайырымдылыққа тәрбиелеу.	Қуыршақ театры	1
	20	Ойнап өс, ойлап өс.	Балаларды адамгершілікке, досқа адал болуға, қайырымдылыққа тәрбиелеу.	Қуыршақ театры	1

Ақпан	21	Ойнауға досым шақырып тұр.	Балаларды бір-бірімен тату дос болуды айтып түсіндіру. Достық осыдан басталатынын айту. Екі дос әңгімесін оқып айтып беру.	Көркем сурет.	1
	22	Ойыншықтың түрлері.	Балаларды ойыншықтың түрлерімен таныстырып, ойыншықтартар әртүрлі болатынын айту.	Ойыншықтың суреті.	1
	23	Ойыншықтың түрлері.	Балаларды ойыншықтың түрлерімен таныстырып, ойыншықтартар әртүрлі болатынын айту.	Ойыншықтың суреті.	1
	24	Аю – әдемі сыйлық.	Жануарларды ажырата білуге, балалардың сөздік қорын кеңейту.	Суреттер, плакаттар.	1
Наурыз	25	Ойыншықтар бөлмесі.	Балаларды ойыншық бөлмесімен таныстырып, ойыншық бөлмесі жеке болатынын айту.	Көркем сурет.	1
	26	Ойыншықпен ойнату арқылы баланы сөйлету.	Балаларды бір-бірімен тату дос болуды айтып түсіндіру. Достық осыдан басталатынын айту. Екі дос әңгімесін оқып айтып беру. Балалардың сөздік қорын кеңейту.	Ойыншықтың суреті.	1
	27	Ойыншықпен ойнату арқылы баланы сөйлету.	Балаларды бір-бірімен тату дос болуды айтып түсіндіру. Достық осыдан басталатынын айту. Екі дос әңгімесін оқып айтып беру. Балалардың сөздік қорын кеңейту.	Ойыншықтың суреті.	1
	28	«Машина» Қ.Ыбыраев өлеңі	Қ.Ыбыраевтың «Машина» өлеңін жаттату. Ойыншықтың түрлерін айтып түсіндіру.	Көркем сурет.	1
Сәуір	29	Мына ойыншықтың қызығын-ай.	Балаларды серуенде ойнайтын ойыншықтармен таныстырып,ол ойыншықтармен серуенге шыққанда құмен ойнайтындарын айтып түсіндіру.	Ойыншықтың суреті.	1
	30	Айнұрдың ойын бөлмесі.	Балаларды ойыншық бөлмесімен таныстырып, ойыншық бөлмесі жеке болатынын айту.	Әртүрлі ойыншықтардың суреті. Жумсақ ойыншық, құрастырмалы ойыншық. Т.б	1
	31	Біздің топтағы әдемі ойыншықтар.	Балаларды ойыншықтың көптеген түрлері бар екенін айтып түсіндіру. Ойыншықтар өлеңін жаттату.	Көркем сурет.	1
	32	Ойыншықпен тату ойнаймыз.	Балаларға ойыншықпен ұқыпты таза ойнауды айтып түсіндіру. Ойнап болған соң ойыншықтарды әдемі жинауды үйрету.	Ойыншықтың суреті.	1

Мамыр	*33*	*Мен және менің қуыршағым*	*Балаларға ойыншықпен қалай ойнауды айтып түсіндіру. Ойыншықтардың түрлерімен таныстыру. Ойыншықтар әр топқа бөлінетінін айту.*	*Әртүрлі ойыншықтардың суреті. Жумсақ ойыншық, құрастырмалы ойыншық. Т.б*	*1*
	34	*Қуыршақ – менің сүйікті ойыншығым.*	*Балаларды қуыршақпен таныстырып, топтағы балалармен ақылдасып қуыршаққа ат қою. Қуыршақ өлеңін жаттату.*	*Көркем сурет.*	*1*
	35	*Қуыршақ – менің сүйікті ойыншығым.*	*Балаларды қуыршақпен таныстырып, топтағы балалармен ақылдасып қуыршаққа ат қою. Қуыршақ өлеңін жаттату.*	*Көркем сурет.*	*1*
	36	*Қорытындылау оқу қызметі*	*Балаларды ойыншықтар туралы алған білімдерін қорыту.*	*Қажетіне қарай көрнекіліктер.*	*1*

Барлығы: 36 сағат

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. *Бала мен балабақша журналы 2011 жыл № 5*
2. *Отбасы және балабақша журналы 2013 №2*
3. *Мектепке дейінгі тәрбие журналы 2012 №3*
4. *Жаттамақ (Балаларға арналған)*
5. *Казахский язык.Хрестоматия , Еденбаева З.Д.,Сарсенбаева А.У., «Алматыкітап» 2008ж*
6. *Көркем әдебиет 2014ж*
7. *Тіл дамыту 2015ж*
8. *«Ойлаумен, ой толады...»Д.Болатаева,Алматы «Балауса» 2004жыл*

Бекітемін:
Мектеп директоры
С.Ш.Баймурзин

«Табиғатты сүйеміз, әрі қорғай білеміз»

Тақырыбы: «Табиғатты сүйеміз,әрі қорғай білеміз»

№	***Өткізілетін айы***	***Тақырыбы***	***Мақсаты***	***Сағат саны***
1.	*Қыркүйек*	*«Балабақша ауласындағы серуен »* *д/о: «Ағаштар»*	*Балалардың ашық алаңдағы серуендеу арқылы табиғаттың тамаша құбылыстарын бақылау.*	*1*
2.	*Қыркүйек*	*«Жабайы аңдар»*	*Зообаққа серуенге барғандарын әңгімелету, ондағы жануарлардың тіршілігі жайлы білімдерін кеңейту.*	*1*
3.	*Қыркүйек*	*«Зообаққа саяхат»* *д/о: «Не жоқ?»*	*Жыл мезгілінің құбылыстарын, ондағы өзгерістерді бақылыту, күз мезгілі жайлы өлең жаттау.*	*1*
4.	*Қыркүйек*	*«Алтын күз»*	*Балаларды табиғаттың тамашасын бақылый білуге үйрету, табиғатты сүюге тәрбиелеу.*	*1*
5.	*Қазан*	*«Табиғатты қорғау-ел амандығы»* *д/о«Жер, су, ауа»*	*Балаларды табиғатты аялай білуге, өз жерінің табиғатын күте білуге, оны қорғай білуге тәрбиелеу.*	*1*
6.	*Қазан*	*Құстар – біздің досымыз.*	*Құстар жайлы балалардың түсініктерін кеңейту, табиғат байлығын қорғауға үйрету, тілдерін дамыту, сөздік қорын молайту.*	*1*
7.	*Қазан*	*«Табиғатты аялайық»* *д/о: «Қай ағаштың жапырағы»*	*Экологиялық тәрбие туралы білімдерін кеңейту, табиғатты сүюға, қамқорлық жасай білуге тәрбиелеу.*	*1*

8.	Қазан	«Бөлме өсімдіктері» д/о: «Жұп гүлдер»	Балаларды бөлме өсімдіктерін күтуге үйрету. Оларды күтіп баптауға дағдыландыру.	1
9.	Қараша	«Біздің жердің табиғаты» «Бұл не?»	Үлкендердің еңбегін құрметтей білуге үйрету.	1
10	Қараша	«Өсімдіктердің жан дүниесі» д/о «Қай өсімдік?»	Өсімдік туралы балалардың сезімдерін қалыптастыру, табиғатқа деген сүйіспеншілік сезімдерін арттыру.	1
11.	Қараша	«Мектеп айналасына саяхат» д/о «Кім жылдам?»	Балаларды қаламыздың көрікті жерлерімен таныстыру,әдемілікке, әсемдікке баулу.	1
12.	Қараша	«Күздің соңғы айы» д/о «Қай мезгіл?»	Жыл мезгілдері жайлы түсініктерін кеңейту, күзгі табиғаттың әсемдігін сезінуге үйрету.	1
13.	Желтоқсан	«Дәрілік өсімдіктердің пайдасы» д/о: «Дәріхана»	Балаларға дәрінің неден жасалатыны, оның қандай пайдасы бар екенін түсіндіру.	1
14.	Желтоқсан	«Табиғатқа байланысты отбасындағы дәстүрлі тиым сөздер» д/о «Бізде былый, ал сіздерде ше?»	Балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілік сезімдерін дамыту, отбасындағы дәстүрлі тиым сөздермен таныстыру.	1
15.	Желтоқсан	«құстардың қысқы тіршілігі» д/о «Қайысы нені үйді?»	Құстардың қысқы тіршілігі туралы түсінік беру, құстарды қорғауға, қамқорлық жасауға баулу, табиғатты аялауға тәрбиелеу.	1
16.	Желтоқсан	«Қардың суға айналуы» д/о «Суға бататын заттар»	Судың мөлдір және түссіз екеніне көз жеткізу, қардың суға айналуын бақылату.	1

17.	*Қаңтар*	*«Қыс мезгіліндегі жабайы жануарлардың тіршілігі» д/о «Қай жануар»*	*Жабайы жануарларға қамқорлық, аяушылық сезімдерін қалыптастыру.*	*1*
18.	*Қаңтар*	*«Жасыл шырша құпиясы» д/о «Жасыл дәріхана»*	*Балалардың жасыл шыршаға деген қамқорлығын арттыру, туған өлкенің табиғатын қорғауға, әдемілігін сезіне білуге жаттықтыру.*	*1*
19.	*Қаңтар*	*«Табиғат бұрышындағы еңбек» д/о «Не қайда өседі?»*	*Табиғат бұрышындағы гүлдерді күтуге жаттықтыру, балаларды еңбекке баулу, үлкендердің еңбегін бағалай білуге дағдыландыру.*	*1*
20.	*Қаңтар*	*«Қысқы табиғат көрнісі» д/о «Бұл не?»*	*Қысқы табиғат көрнісінің ерекшеліктерімен таныстыру, ойлау қабілеттерін, тілдерін дамыту.*	*1*
21.	*Ақпан*	*«Нанды бағалай білесің бе?» д/о «Аспазшыға не керек?»*	*Балалардың ақыл- ой қабілеттерін, танымдық белсенділігін арттыру, нанды бағалауға, қадірлеуге үйрету.*	*1*
22.	*Ақпан*	*«Судың пайдасы, derттің қазасы» д/о «Не өзгерді?»*	*Судың қандай пайдасы бар екенін айтқызу, қандай ауруларды емдейтінін, сусыз өмір жоқ екендігін түсіндіру.*	*1*
23.	*Ақпан*	*«Қар жамылған ағаштар» д/о «Қай ағаштың бұршағы?»*	*Қыс мезгілінде ағаштарды бақылыту, ағаш туралы түсініктерін қалыптастыру.*	*1*
24.	*Ақпан*	*«Пайдалы қазбалар» д/о «Бұл не?»*	*Балалардың пайдалы қазбалар (көмір, мұнай, алтын) жайлы*	*1*

			түсініктерін кеңейту.	
25.	*Наурыз*	*«Құстар әлемі» д/о «Құстарды ата?»*	*Балаларға құстар әлемі жайлы айту,*	*1*
26.	*Наурыз*	*«Көктем құбылыстары» д/о «Табиғат құбылыстарын ажырат»*	*Жыл мезгілдерінің өзгерістерін байқау, алған әсерін бір- бірімен бөлісу, тілдерін дамыту.*	*1*
27.	*Наурыз*	*«Наурыз- табиғат қорғау мерекесі» д/о «Тақия тастамық»*	*Балалардың табиғаттағы өзгерістерді бақылауға үйрету,шығармашылық талғамын арттыру.*	*1*
28.	*Наурыз*	*«Құстар серуені» д/о «Ұшты – ұшты »*	*Балалардың ойлау есте сақтау қабілетін дамыту, құстарға қамқорлық жасауға жаттықтыру.*	*1*
29.	*Сәуір*	*«Аулаға ағаш өсіреміз» д/о «Қай ағаштың жапырағы?»*	*Балаларға ағаштың пайдасы жайлы, оны қорғау туралы әңгімелесу арқылы тілдерін дамыту.*	*1*
30.	*Сәуір*	*«Таза ауадағы дене тәрбиесі» д/о «Кім бірінші?»*	*Даладағы табиғаттың әдемі көрністерін тамашаклау.*	*1*
31.	*Сәуір*	*«Табиғат адамзат өмірдегі нәр» д/о «Батады-батпайды»*	*Айналаның тазалағына көңіл бөлу, оның адам ағзасына жақсы және кері әсерін түсіндіру.*	*1*
32.	*Сәуір*	*«Бүршік атқан ағаш бұтағын бақылау» д/о «Кім жылдам?»*	*Көктемгі өзгерістер, ағаштардың бүршігін бақылату,олардың жапыраққа айналуына көз жеткізу.*	*1*
33.	*Мамыр*	*«Жәндіктер әлемінің жұмбағы» д/о «Танып атын айт»*	*Жәндіктердің пайдасы және зиянды жәндіктер туралы түсінік беру, олардың тіршілігімен таныстыру.*	*1*
34.	*Мамыр*	*«Айналамыздың тазалығын*	*Балаларды өзбетінше жұмыс істеуге*	*1*

		сақтаймыз» *д/о «Кім жылдам»*	*дағдыландыру, айналамызды таза ұстауға үйрету.*	
35.	*Мамыр*	*«Табиғаттың жас көмекшілері»* *д/о «Бізде былай, ал сіздерде ше?»*	*Балалардың табиғатқа деген жанашырлық сезімдерін ояту, табиғатты қорғай білуге тәрбиелеу.*	*1*
36.	*Мамыр*	*«Туған өлкемнің табиғаты» д/о «Сиқырлы қобдиша»*	*Балалады өлкеміздің табиғатымен, әсем қалаларымен, демелыс орындарымен таныстыру.* *Тіл байлығын дамыту.*	*1*

Барлығы: 36 сағат